

Slikal Matej Langus

BOGOLJUB

JUNIJ 1942-XX

„Marija — kraljica src“

Ce prav vemo, bo blaženi Ludovik Marija Grinjon Montfortski te dni določil, da se proglasi za svetnika. Letos je minilo 100 let, odkar je bil odkrit njegov neumrljivi spis: »Prava pobožnost do preblazene Device«, v katerem je s preroškim duhom napovedoval sv. misijonar na več krajih tega spisa, da se bo izredno pomnožila ljubezen do Marije in njeno češčenje.

Prerokoval je pa blaženi Grinjon tudi čudno usodo svojemu spisu: »Vidim naprej, da se bodo srdite živali raztogotile, da bi s svojimi satanskimi zobmi raztrgale ta mali spis in tistega, ki ga je Sv. Duh za spisovanje uporabil, ali pa da bi vsaj ta mali spis zakopale v skrinjo, da ne bi prišel v tisk. Toda vse zastonj! Tem bolje! Spodbuja me za vest, da upam velikih uspe-

hov; izurila se bo velika armada hrabrih in izbornih vojščakov Kristusovih in Marijinih.«

In res! To prerokovanje se je uresničilo. Sv. pisatelj je umrl l. 1716. in šele 1842. se je našel omenjeni spis pod kupom raztrganih knjig. Leta 1842. je spis potrdil škof iz Lucona in Rim se je 1853. izrazil, da nauk tega spisa soglaša s katoliško vero ter je to delo priporočil.

In od takrat je ta knjižica nastopila svojo zmagoslavno pot. Spis blaženega Grinjona je preveden do malega v vse evropske in mnoge izvenevropske jezike. Na stotisoče izvodov je razširjenih v angleškem, francoskem in nemškem jeziku. Bogat Amerikanec, izreden častilec Marijin, je za razširjenje te knjige daroval veliko vsoto. Na Francoskem je bila že leta 1910. tiskana

30. izdaja v 10.000 izvodih. Slavni kardinal Vaughan je dal temu spisu častni naslov: »Zlata knjiga«.

Knjižica je prevedena tudi na slovenski jezik. Prevledli so jo že leta 1912. ljubljanski bogoslovci. Ta izdaja pa je hitro pošla zlasti v prvih letih svetovne vojne. In tako je tedanja Katoliška bukvarna v Ljubljani založila leta 1917. II. izdajo obenem kot molitvenik z Molitvami v duhu prave pobožnosti do Marije.

Želeti je, da bi častilci Marijini segli po tej »Zlati knjigi«. Knjižico priporočamo zlasti mlajšemu rodu, ki mu je najbrž nauk blaženega Grinjona Montfortskega o pravi pobožnosti do Matere božje več ali manj nepoznan. Molitvenik utegne služiti tudi kot darilo znancom in prijateljem ob godovih in podobnih prilikah. — Stane v Ljudski knjigarni samo tri lire.

Dobre knjige

Rakovniške knjižnice št. 197—198 ima naslov »Da, Oče!« — Kaj hoče ta knjižica? V prepričanju, da je »življenje — trpljenje«, bomo našli v nji pouk, mir in tolažbo, saj smo v šoli božjega Učenika, ki je dal vsem navodilo v besedah: »Nista li vedela, da moram biti v tem, kar je mojega Očeta.« (Lk 2, 49.) In mati Jezusova nam je dala najlepši zgled, ko je rekla: »Glej dekla sem Gospodova.« (Lk 1, 38.) — Ni vedno lahko tako govoriti. Ali čim popolnejša je naša ljubezen do Boga, tem laglje nam bo zatrejvati: »Da, Oče!« Naj se zgodi tvoja volja! — Najboljša skrb za prihodnost je, če se ravnamo po zgledu: »Da, Oče!« In zastran preteklega življenja? Nismo brez strahu. Toda tega ne pretiravati. Saj imamo zakrament sv. pokore: »Katerim grehe odpustite, so jim odpuščenil.« Katero zagotovilo Jezusovo je bolj tolažljivo kot to? — Sicer pa: »S Kristusom moramo trpeti, da bomo z njim

tudi poveljčani!« Ta izrek apostolov (Rimlj 8, 17) imejmo vsekdar pred očmi. — Knjižica: »Da, Oče« bodi vsem priporočena. Je polna teh in drugih prepotrebnihih navodil za življenje.

Št. 199—200 »Veliki teden« obravnava in razlaga obrede od cvetne do velikonočne nedelje. Liturgične knjige prav posebno pozdravljamo. Če hočemo s Cerkvijo živeti in se s pridom udeleževati sv. bogoslužja, mora-

mo bogoslovne obrede ne le poznati, ampak razumeti in doživljati. V ta namen so sestavljene poljudne razlage. Obrede Velikega tedna je sedaj v zgoraj omenjeni brošurici razložil dr. o. M. Turnšek S. O. Cis., ki je že l. 1938. oskrbel in sestavil večjo knjigo z naslovom: »Leto božjih skrivnosti«, ali oris liturgičnega leta. — Obredi Vel. tedna so obrazloženi tudi v knjigi »Obredni priročnik« (Ant. Luskar, sal.) na str. 211 in nasl. Knjiga je izšla pri Mohorjevi družbi l. 1937.

Odpuski za junij 1942-XX.

Kdor se udeležuje javne pobožnosti n. č. presv. Srca Jezusovega, dobi vsak dan odp. 10 let; p. o. dobi, kdor se udeležiti te pobožnosti vsaj desetkrat in prejme zakr. ter molji v papežev namen. — Kdor opravlja to pobožnost sam zase, dobi vsak dan odp. 7 let.

1. Ponedeljek. *Bl. Feliks*. P. o. vsem vernikom v cerkvah treh redov sv. Frančiška; tretjerednikom tudi v žup. e., kjer ni redovne.

2. Torek. *Bl. Humilijana*. P. o. istim kakor l. dan.

3. Sreda, prva v m. *Bl. Andre Hisp*. P. o. tretjerednikom; 2. vsem, ki opravijo kakšno na-

božno vajo n. č. sv. Jožefa, prejmejo sv. z. in moljijo v n. sv. o.

4. Četrtek. *Presv. R. T.* 200 dni o. vsem, ki prejmejo sv. o. in gredo s procesijo. P. o. čl. br. sv. R. T. Ta dan ali v osmini v br. e.; če te brez velike težave ne morejo obiskati, pa v žup. e. — P. o. čl. br. za duše v v.; 2. čl. br. sv. Družine; 3. vsem, ki prejmejo sv. z. in obiščejo cerkev, ki je v nji ustan. r. v. br.; 4. tretjerednikom. — V. o.

5. Petek, prvi v m. P. o. vsem, ki prejmejo spravno o., nekoliko premišljujejo dobr. sv. S. in moljijo po n. sv. o.; 2. čl. (Nadaljevanje na str. 161)

Večna luč

*Eucharistični Zveličar,
naša hrana in naš dar:
Jezus, naj bo moja duša
večna luč za tvoj oltar!
V tvoji blaženi bližini
naj zgoreva noč in dan;
naj potaplja se v ljubezni
v globočine tvojih ran!*

*O, naj bom tolažba tvoja,
radost tvojega Srca;
naj te ljubim, ti zadoščam,
ker te svet več ne pozna!
Naj kot majhen, skromen žarek
tabernakelj tvoj zlatim!
Naj v samotnih, tihih urah
s tabo čutim in trpim!*

*Večna luč naj bom pred tabo,
ki prišel si nas otel;
naj bom tvoja tiha žrtev,
naj te molim za ves svet!
Naj kot večna luč ugasnem,
v smrti vate se zgubim,
da na tvojem božjem Srcu
v večnem žaru zagorim!*

DR. FRANC
LUKMAN

Velik je ta zakrament

Razpravljajoč o številu zakramentov sv. Tomaž Akvinski med drugim vprašuje, ali je presv. Evharistija najodličnejša med zakramenti. Odgovarja takole: »Ker je v zakramentu Evharistije Kristus resnično in po svojem bistvu pričujoč in ker so nanj vsi drugi zakramenti naravnani kakor na svoj cilj, je jasno, da je najodličnejši med zakramenti.«

Zakramenti so vidna in podelilna znamenja nevidne milosti, so torej znamenja, ki duhovno milost nakazujejo in podeljujejo. Krst n. pr. je umivanje z vodo v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Kot vidno znamenje pomeni in nakazuje krst očiščenje duše z milostjo nadnaravnega prerodenja; kot podelilno znamenje pa krst po moči, ki jo ima od Kristusa, milost prerodenja tudi podeljuje. Kakor je meni svinčnik ali pero sredstvo ali orodje, s katerim napišem svoje misli na papir, tako je krst Kristusu orodje, s katerim začrta krščencu v dušo nadnaravno podobo troedinega Boga, da postane po njej človek božji otrok ne samo na zunaj po imenu,

ampak v svoji notranjosti, ko prejme v svojo dušo nekaj novega, božjega, kar presega golo človeško naravo in njene moči. O tako prerodenem in prenovljenem in preustvarjenem človeku veljajo besede sv. apostola Petra: »Vi pa ste izvoljeni rod, kraljevo duhovstvo, svet narod, pridobljeno ljudstvo, da bi oznanjali slavna dela njega, ki vas je poklical iz teme v svojo čudovito luč, kateri nekdanj niste bili ljudstvo, zdaj pa ste božje ljudstvo, kateri niste bili deležni usmiljenja, zdaj pa ste usmiljenje dosegli« (1 Pet 2, 9. 10).

Vsi zakramenti imajo v sebi od Kristusa posvečujočo moč, so Kristusova orodja ali sredstva, po katerih prihaja v človeka božja milost, posvečujoča vsa, toda ustrezajoča namenu, ki ga je Kristus posameznim zakramentom dal.

Ko pa v drugih zakramentih deluje moč, ki jo je Kristus kot njih ustanovitelj vanje položil, je v zakramentu presv. Evharistije Kristus sam pričujoč, resnično in bistveno pričujoč kot Bog in človek. Prav ta resnična pričujočnost samega Kristusa povzdiguje presv. Evha-

ristijo nad vse druge zakramente in jo odlikuje pred vsemi drugimi. Prav zagledelj je presv. Evharistija kakor središče, h kateremu so naravnani in težijo vsi drugi zakramenti. Mašniško posvečenje podeljuje oblast, posvečevati presveto Evharistijo in jo deliti vernikom. Krst kot prvi zakrament odpira človeku pot h Gospodovi mizi in je z birmo vred veliko in nujno vabilo božjim otrokom, naj se zbirajo okoli mize, ki jo je Gospod svojim pogrnil; ondi naj uživajo kruh življenja, da bodo živi in zdravi, krepki in lepi udje Kristusovega telesa. Pokora

in sveto maziljenje pripravita človeka, da vredno in s pridom uživa Gospodovo telo. Zakrament sv. zakona je pa skrivnostno znamenje zveze Kristusa z njegovo Cerkvijo, edinosti, ki jo izraža in ustvarja presv. Evharistija.

Vsak zakrament ima v Cerkvi svoj namen, ki mu ga je Kristus določil, vsak ima svojo posvečujočo moč, ki mu jo Kristus daje. V presv. Evharistiji je pa pričujoč Kristus sam, resnično, stvarno in bistveno, Kristus, ki je postavil vse zakramente in ki deluje po vseh zakramentih. »Velik je ta zakrament.«

Posvetimo se Srcu Jezusovemu!

Prof. Al. Strupi

Bolj ko pobožno opravljamo zadoščevanje Jezusovemu Srcu, toliko bolj nas božje Srce vleče k sebi s svojo ljubeznijo. Jezus si vsak prvi petek osvaja naše srce. Med njim in nami se tke vez ljubezni. In prava, resnična ljubezen želi biti trajna, neminljiva, vedno osrečujoča.

Jezusovo Srce iskreno želi, da nas s svojo nesebično in žrtvujočo se ljubeznijo trajno osreči. Zato tako hrepeni, da mu naše srce ostane zvesto, da se mu ne odtuji nikoli več, da nanj ne pozabi, da ga več ne razžali.

Pričakuje novega dokaza naše ljubezni. Čaka, da mu posvetimo sebe, svoje družine, svoje domove. Hoče, da ga sprejmemo medse, v svoje stanovanje, da mu ponudimo bivališče sredi svoje družine.

Kaj pomeni posvetitev Srcu Jezusovemu? S posvetitvijo sami sebe in kar nam je najdražje, izročimo ljubezni Jezusovega Srca. Storit pa moramo to predvsem zato, ker Jezusa ljubimo. On ima sicer najvišje, kraljevske pravice nad nami, a vendar daje prednost ljubezni do nas, ki je neizmerna. Bolj s pristrčno ljubeznijo kakor z vladarsko oblastjo hoče zanetiti v našem srcu plamen ljubezni, ki naj nas zanj vname, da ga nikoli več ne bomo nehali ljubiti. Napravimo zato sklep, da se iz ljubezni

posvetimo Srcu Jezusovemu, da si ga izvolimo za Kralja, ki bo edini kraljeval našim srcem, našim družinam.

Ta naš sklep bo največje veselje za Jezusa. Kaj obsega tak sklep? Ali ne živo vero v Jezusa, vsemogočnega Boga in Kralja vesoljstva? Ali ne zaupanje v njegovo najvišjo oblast in kraljestvo pravice, ljubezni in miru? Ali ne našo trdno voljo, da hočemo le zanj živeti in se po njegovi volji in zapovedi ravnati v vsem življenju? Ali ne našo srčno radost, da ga nad vse ljubimo, bolj ko sebe, bolj ko svet in njegovo bogastvo, bolj ko ljudi in vso njih ljubezen?

Posvetitev Srcu Jezusovemu izpoveduje in utrjuje našo zvezo s Kristusom. Kar oznanja sv. Pavel: »Kristus mora kraljevati« (1 Kor 15, 25) in vsak dan molimo v očenašu: »Pridi k nam tvoje kraljestvo«, to v posvetitvi slovesno in zavestno izpovedujemo.

Najbolj je Jezusovemu Srcu ljuba posvetitev družin. Družinam, posvečenim presv. Srcu, in hišam, v katerih častijo podobo presv. Srca, obeta svoj poseben blagoslov in varstvo.

Jezus je prijatelj in varuh njemu posvečenih družin. Bil je ljubezniv gost na svatbi novoporočencev v Kani galilejski, rad se je pomudil pri Petrovi družini v Kafarnaumu, bil je prijatelj Lazarja in

njegovih sester, stopil je v Zahejevo in Jairovo hišo, prišel je na obed celo v hišo farizeja Simona... Prinašal je hišam in družinam svojo božjo ljubezen in jih z njo osrečeval, tolažil, učil, odpuščal grehe, ozdravljaj in njih drage celo od smrti obujal.

Jezusov korak je v hiše, družine vodila ljubezen njegovega Srca.

In tako je še vedno. Jezus želi priti v one hiše, kjer prebivajo njegovi prijatelji, ki so ga veseli, ki ga radi sprejmejo in ga zopet in zopet vabijo, naj jih osreči s svojim obiskom. Pri takih ljubih prijateljih hoče tudi ostati.

Ali niso dobre krščanske družine veselje in ljubezen Jezusovega Srca? Sklepnjene so bile z Jezusovim blagoslovom in milostjo, posvečene s svetim zakramentom, povzdignjene v sveto zvezo ljubezni po zgledu one ljubezni, ki družu Jezusa z njegovo Cerkvijo, postale so zibelke novega rodu, ki ga kliče v zemeljsko in nebeško življenje sam začetnik življenja, vseмогоčni Bog. Jezus tedaj ni nikak tujec, neznanec krščanske družine.

Kako čudno bi bilo, ko bi krščanske družine tega svojega najljubšega prijatelja ne poznale! Poznajo ga, ljubijo ga, zato se mu v ljubezni posvečujejo. Po njegovi volji nastajajo, pod njegovimi postavami živijo in spolnjujejo svoje naloge, v njegovo večno kraljestvo so končno namenjene. Ne morejo torej drugače, kakor da Jezusa, ki se posvetijo njegovemu Srcu, sprejmejo za stalno v svojo sredo, za svojega Kralja, da jim vlada z ljubeznijo svojega Srca.

Božjemu Srcu posvečene družine so branik zoper one pogubne nakane, ki skušajo srečo in blagostanje družine razbiti. Brezbožne sile razdirajo zvestobo in ljubezen med možem in ženo, odpravljajo spoštovanje in pokorščino otrok do staršev, onemogočajo krščansko vzgojo. S posvetitvijo Srcu Jezusovemu pa se trdno zavarujejo ti neobhodni temelji srečnih krščanskih družin. Oče, mati, otroci ne morejo za trajno pozabiti Srcu Jezusovemu ob posvetitvi dane obljube.

Srce Jezusovo v hiši kraljuje na častnem mestu. Jezus se ljubeznivo vseli v stanovanje, trdno odločen, da družine več ne zapusti. Skrbno, kar ljubosumno pazi, da tudi družina — njemu posve-

I. Hartman: Sv. Peter

čena — nanj ne pozabi. On je njen voditelj, varuh, prijatelj, tolažnik, učitelj. Učitelj ljubezni, dobrote, žrtvovanja, srčnosti, pobožnosti. Ta duh žari z njegove slike in premaguje duha posvetnosti, sebičnosti, sovražnosti, poželjivosti.

Slika Srca Jezusovega kliče posvečeni družini: več nežne, iskrene, dobrotne ljubezni! Oznanja nadnaravno in darujočo se ljubezen, ne čutno in užitke iščočo. Uči živeti ne zgolj po hladnem razumu, ampak po toplem čutečem, plemenitem srcu. Več srca, več sočutnega in usmiljenega srca! Vzgojite si srce po zgledu božjega Srca!

Jezusu darujemo svoje misli, besede, dejanja. Dajmo mu tudi srce, da ga on preustvari po svojem Srcu. »Cisto srce, o Bog, mi ustvari,« prosi psalmist. Ali ne bo enako ponavljal vsak član Jezusovemu Srcu posvečene družine? Cisto, ljubeče, potrpežljivo, prizanesljivo, odpuščajočo, sočutno, zvesto, junaško, požrtvovalno, apostolsko srce, o Jezus, mi ustvari!

Z veseljem, iz svobodne volje, iz ljubezni naj se posvetijo družine! Naj izvršijo to dejanje ljubezni do Jezusa za spodbudo vsem družinam, da vse naše domove objame val ljubezni, v katerem bomo kakor z enim glasom prosili: Srce Jezusovo, usmili se naših družin! To apostolsko delo naj doseže, da bomo hvalili in slavili, molili in ljubili Jezusovo Srce po vseh slovenskih družinah.

Srce Jezusovo

s sulico prebodeno

Dr. Andr. Snoj

Na slikah presv. Srca Jezusovega se navadno upodablja Srce božjega Zveličarja z veliko zevajočo rano. Evangelisti, ki poročajo o Jezusovi smrti, ne omenjajo izrečno, da bi bilo prebodeno Gospodovo Srce; sv. Janez samo pravi, da je eden izmed vojakov s sulico prebodel Jezusovo stran. Vendar iz okoliščin, ki jih navaja evangelist, posebno iz dejstva, da je iz ran pritekla kri in voda, sklepamo, da je bilo s sulico prebodeno tudi Gospodovo Srce in zato upravičeno molimo v litanijah presv. Srca Jezusovega: »Srce Jezusovo, s sulico prebodeno, usmili se nas!«

Zakaj je rimski vojak prebodel s sulico mrtvo telo Odrašenikovo? Je-li prebodel desno ali levo stran? Kako si razložiti, da je pritekla iz rane kri in voda? — To so vprašanja, na katera nam evangelist ne podaja nobenega pojasnila. Skušajmo nanje kratko odgovoriti.

Rimljani so trupla obsojencev puščali toliko časa na križih, da so razpadla ali, kar se je najčešče dogajalo, postala žrtev divjih zveri in roparskih ptic. Judovska postava pa je določala: »Če ima kdo na sebi greh, ki zasluži smrt, in ga usmrtijo ter ga obesiš na les, naj ne ostane njegovo truplo čez noč na lesu, ampak ga pokoplji vsekakor še isti dan!« (5 Moz 21, 22, 23.) Ker so se obsojenci navadno po več dni mučili na križu, je na veliki petek odposlanstvo judovskega velikega zbora odšlo, najbrž še preden je Jezus umrl, k Pilatu s prošnjo, da bi se obsojencem na Golgoti strle kosti in bi se jim s tem pospešila smrt. K temu koraku jih je sililo zlasti dejstvo, da bo drugi dan sobota in glavni velikonočni praznik; zato so želeli trupla pokopati še pred nastopom sobotnega počitka, t. j. v petek pred sončnim zatonom.

Pilat je poslal nekaj vojakov in strli so obema zločincema, ki sta bila s Kristusom križana, kosti pod kolenom. Smrt je nastopila v najkrajšem času. Povzro-

čila jo je maščoba, ki je ob zlomu kosti prišla iz mozga v žile dovodnice (vene) ter po njih v srce in pljuča (embolija). Isto so hoteli storiti tudi pri Jezusu. Toda, ko so prišli do njega, so videli, da je že mrtev; zato mu niso kosti strli, ampak je eden vojakov s sulico prebodel njegovo stran »in takoj je pritekla kri in voda« (Jan 19, 33, 34).

Vojak, ki je prebodel Gospodovo stran, se je hotel s tem prepričati, če je Gospod v resnici mrtev. Saj bi se Križani mogel od velike zgube krvi in neznošnih bolečin samo onesvestiti in bi obstajala nevarnost, da bodo še živega s križa sneli in pokopali. Ker je bilo vojaku na tem, da Kristusa gotovo usmrti, če še ni podlegel ranam in bolečinam, je sulico s tako silo zabodel pod rebri v Gospodovo truplo, da je ostrina prodrla skozi prsi in osrčnik prav do srca.

Kje je sulica prebodla truplo, na levi ali na desni strani, iz evangelija ni razvidno. Naravnejše bi bilo misliti, da na levi, ker je tam srce in je vojak držal sulico v desni roki. Toda nekateri stari spisi, ki se zmotno pripisujejo Pilatu in celo nekaterim apostolom, pa so nastali v 2. in 3. stol. po Kr., trdijo izrečno, da je bila prebodena desna stran. Glede na ta stara poročila, ki se utegnejo natanjati na apostolsko izročilo, se že od najstarejših časov upodablja Križani s prebodeno desno stranjo. Odprtina, ki jo je sulica povzročila, je bila tolika, da je mogel apostol Tomaž po Gospodovem vstajenju vanjo položiti svojo roko (prim. Jan 20, 25, 27).

Ko evangelist poroča o tem dogodku, dostavlja še nekaj važnega: iz rane, pravi, je takoj pritekla kri in voda. Njegove besede zvenijo zelo zagonetno. Zakaj evangelist to omenja? Razlagalci sv. pisma sodijo, da je pri tem mislil na krivoverce svoje dobe, ki so tajili Kristusovo človeško naravo. Tem je hotel na prepričevalen način dokazati, da je

Jezus resnično umrl; če je pa umrl, ni bil samo Bog, ampak tudi človek z umrljivo človeško naravo.

Mnogi so dejstvo, da je iz odprte strani Kristusove pritekla kri in voda, skušali razložiti naravno, trdeč, da je Kristusu od žalosti in bolečin počilo srce. Zdravniška veda pravi, da v takem primeru nastane notranja krvavitev in v osrčniku se kri takoj razkroji v rdeča telesa in vodo. Če se kmalu po smrti osrčnik odpre, pritečeta iz odprtine ločeno kri in voda.

Naj že sodimo kakor koli o taki naravni razlagi Jezusove smrti, gotovo je, da se Janezu zdi ta dogodek izredno važen in nenavaden. Vtis ima, da bi zaradi tega utegnil kdo celo dvomiti nad resničnostjo njegovega pripovedovanja, zato dostavlja: »In tisti, ki je videl, je pričeval in njegovo pričevanje je resnično« (Jan 19, 35).

Iz Janezovih besed so tudi cerkveni očetje in pisatelji sklepali, da je imel ves dogodek nekaj čudežnega na sebi in so v vseh časih krvi in vodi pripisovali nek višji, skrivnosten pomen. Svetemu Avguštinu ponazorujeta kri in voda iz strani Kristusove resnico, da so vse duhovne dobrine, ki so za zveličanje potrebne, sad Kristusove odrešilne smrti na križu. Sv. Janezu Zlatoustu, sv. Cirilu Aleksandrijskemu in mnogim drugim pomeni voda zakrament sv. krsta, a kri zakrament sv. Reš. Telesa. Ker so

torej iz strani Kristusove pritekli tako rekoč sv. zakramenti in ker se po njih razliva nadnaravno življenje na vso Cerkev, na vse ude Kristusovega skrivnostnega telesa, smemo tudi upravičeno trditi, da se je iz prebodene strani Kristusove na veliki petek rodila sv. Cerkev.

Evangelist vidi v dogodku izpolnjeno napoved preroka Zaharija: »Gledali bodo vanj, ki so ga prebodli« (12, 10). Spomni se na nevhvaležno judovsko ljudstvo, ki je križalo svojega Odrešenika, vendar zaradi ljubezni presv. Srca ne bo trajno zavrženo. Prebodena stran Kristusova je poročstvo, da pride še čas, ko bo izvoljeni narod spoznal svojo krivdo, se skesano povrnil k Gospodu ter sprejel Jezusa iz Nazareta kot svojega Mesija in Kralja.

Preroške besede Zaharijeve pa ne merijo samo na izvoljeni izraelski narod, ampak na vse človeštvo. Z zaupanjem so se ozirali verniki vseh časov in se ozirajo še danes na odprto rano presv. Srca, iz katerega poteka ljubezen, sprava, odpuščanje, iz katerega vre neprestano tolažba in usmiljenje. In to upravičeno. Saj sam Kristus vedno vabi in kliče, kakor je klical nekoč, za zadnji dan šotorskega praznika (Jan 7, 37. 38):

»Če je kdo žejen, naj pride k meni, in naj pije, kdor v me veruje.

Kakor pravi sv. pismo, bodo tekli iz njegovega osrčja potoki žive vode.«

SVETI MOSTOVI

Jože Pogačnik

Raziskovalci prvotnih narodov po Afriki, Avstraliji in otočjih Tihega morja radi popisujejo, kako ti narodi darujejo svojim bogovom. Često za daritev koljejo živali, potem prirede velik obed in slavnostni obredni ples. Toda po vsem slavju se jih loti potrnost in otožna topost: s svojimi daritvami se hočejo približati bogovom, toda nikdar ne vedo, ali se jim to posreči ali ne, ali so jim bogovi naklonjeni ali še vedno razžaljeni. Zaradi te negotovosti se vdajajo topi žalosti.

Krščanska vera pa človeka resnično Bogu približa, ga z njim združi in čudovito pomiri nje-

ZAPISKI

DUHOVNIK

V dneh, ko škofje dele zakrament sv. mašniškega posvečenja in pokladajo roke na novoposvečence proseč zanje pomoči Sv. Duha, bi bila dolžnost vseh vernikov, da bi z molitvami za dobre duhovnike spričali svojo ljubezen do svete Cerkve. Zdi se pa, da je te molitve danes prav malo. Nasprotno! Pod vplivom Cerkvi in njenim služabnikom protivnega javnega mnenja, ki ga danes neti zlasti strupeni dihi komunizma, se bolj in bolj uresničuje beseda, ki jo je naslovil Gospod na apostole in njih naslednike: »Ako vas svet sovraži, vedite, da je mene sovražil prej ko vas... Ko bi bili od sveta, bi svet svoje

ljubil. Ker pa niste od sveta, ampak sem jaz vas od sveta odbral, zato vas svet sovraži. Spominjajte se besede, ki sem vam jo rekel: 'Služabnik ni večji ko njegov gospod.' Če so mene preganjali, bodo preganjali tudi vas.« (Jan 15, 18 do 16, 4.)

V odnosu do duhovništva so danes ljudje razdeljeni nekako v štiri skupine:

Najprej omenimo množino jasno in trezno mislečih vernikov, ki vidijo v duhovniku to, kar je, namreč Kristusovega pooblaščenca, zastopnika razodetih zveličavnih naukov in božjega služabnika.

Še več je pa ljudi posebno po mestih, ki je njih razmerje do duhovnika v bistvu bolj hladno in tuje. V svoji napačni sodbi imajo ti duhovnika za nekakega nastavljenca, ki je ob raznih priložnostih življenja potreben in ga ne morejo lahko pogrešiti: župnik blagoslavlja zakonsko zvezo, krščuje otroke, tolaži bolnike in umirajoče, moli ob grobu... Drugače pa jim je duhovnik osebnost, ki je za nekatere primere že potreben, kakor je potreben n. pr. zdravnik; kličejo ga v stiski, še bolj so pa zadovoljni, če je daleč od njih.

Nadaljna vrsta sodobnikov je v bistvu taka, da duhovnika na tihem zaničuje. Njih vzgoja in stališče v družbi jih zadržuje in ovira, da svojega notranjega odvrata ne kažejo očitno; sicer pa ne opuste nobene priložnosti, da bi ne udarili kakor koli že po cerkveni hierarhiji in »klerikalizmu«, kakor imajo navado označevati vse, kar je verskega ali cerkvenega. Časopisi, knjige, ki jih bero, družba, ki jih obdaja, so tisti zli vir zastrupljanja, ki povzročajo, da se te vrste ljudje ne prikopljejo do tega, da bi opustili svoje neutemeljene predodke in krive nazore o katoliški Cerkvi in duhovnikih.

Končno omenjamo očitne in izrazite sovražnike duhovnikov, ki netijo svoje ukoreninjeno nasprotstvo do duhovništva po časopisih, listih in knjigah ali po raznih shodih in sestankih in kjer koli nanese priložnost. Srce jim je zakopano v grešnosti, pa zastran tega duhovnika videti ne morejo ter lučajo vanj kamenje obrekovanja, zaničevanja in sovražstva brez ozira na vprašanje: Čemu? Zakaj? V duhovniku pač vidijo očitujočega zastopnika božje postave, ki mu vzbuja vest, če se le nanj spominjo.

govo dušo. Prav v tem notranjem soglasju, ki ga ustvarja krščanstvo v človeškem srcu, vidijo mnogi že poseben dokaz, da je krščanstvo edino prava vera. Mora biti, pravijo pravilno, ko tako lepo in učinkovito ustreza človekovim naravnim težnjam!

Vsaka vera nas hoče združiti z Bogom. Kakor riba brez vode ostane na suhem brez zraka, tako človek brez Boga ne more živeti. Po veri se mu bliža. Z umom ga spoznava, s srcem in voljo časti. To spoznanje in češčenje je že vera. — Krščanska vera nas uči Boga globlje spoznavati in bolj dostojno častiti. Koliko nam je o Bogu povedal Jezus Kristus! V krščanski daritvi, pri maši, Kristus časti Boga v imenu vsega človeštva in tako je naše češčenje vredno samega Boga! Tako smo že po naši veri čudovito združeni z Bogom.

Krščanska vera nas pa še mnogo tesneje združuje z Bogom, brez katerega nam ni živeti. Najprej po **učlovečenem Sinu božjem**, ki je glava vsega človeštva. Naš Odrešenik je Bog in človek v eni osebi. V njem sta po čudni, nedoumljivi skrivnosti združena božanstvo in človeštvo; zato smo po njem, svojem prvorojenem bratu, vsi ljudje k božanstvu pritegnjeni. Kristus je — zaradi te zveze Boga in človeka v eni osebi — za vedno naš srednik pri Očetu, most, po katerem prihajamo mi k Bogu, »pot«, kakor se je sam imenoval, obenem pa naš vzor, po katerem se moramo oblikovati, pa tudi neizčrpno vrelo moči, da moremo iti po tej poti k Očetu, »življenje«, kakor se je pri isti priliki sam imenoval.

Z Bogom se združujemo po **vrednem prejemanju obhajila**. »Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem« (Jan 6, 56). Kakor se hrana združuje z našim telesom, tako se mi pri sveti mizi združujemo s Kristusom. Kakor se hrana spreminja v celice našega telesa, tako človek, ki uživa sveto Rešnje Telo, vedno bolj živi skrivnostno življenje Kristusovo: »V meni živi Kristus« (Gal 2, 20).

Z Bogom se združujemo po **posvečujoči milosti**. Tudi to združenje je za nas skrivnost. Pa zakaj se je Bog tako nizko sklonil do nas, da se po ustvarjenem daru, po milosti, posebej združuje z nami? Zato, ker hoče, da bi bili kar najtesneje z njim združeni v neskončni sreči v nebesih. To je cilj vseh odlik združevanja človeka z Bogom. Nebesa so tudi končni cilj vsake vere. Blagor tistemu, ki ga vera srečno tja pripelje!

Res, ne moremo dovolj občudovati božje modrosti in ljubezni, ko verujoč premišljamo čudo-

vite božje načrte in božja dela, s katerimi hoče Bog človeka pripeljati k sebi. Verni učenjaki ne imenujejo teh božjih uredb zastoj — **božje gospodarstvo ali zveličavno ekonomijo**. In če človek brez Boga ne more živeti, kako utešeno mora biti človekovo srce v krščanstvu, ki nam vsega Boga zanesljivo daje že na tem svetu in nas hoče z njim v najtesnejši in preblaženi ljubezni združiti nekoč v nebeških dvorih!

Posvečujoča milost nas združuje z Bogom, iz grešnikov naredi pravičnike. Cerkevni učenjaki so delo posvečujoče milosti imenovali opravičenje, zakaj po njem postanemo pred Bogom pravični. To delo milosti, ki kakor luč temo razsvetli našo dušo, je dvojno: zbrise nam grehe in nas prenovi. Prenovljenje ima zopet bogate in mnogotere učinke v duši; našteva jih sveto pismo in po njem razmišljajoča verna pamet. Naredimo si o tem prečudovitem prestvarjenju duše nazorno sliko:

Posvečujoča milost nas opraviči, zbrise grehe, nas notranje prenovi.

Prenovitev nas naredi:

1. deležne božje narave,
2. otroke ali posinovljence božje,
3. dediče nebes,
4. božje prijatelje,
5. tempelj Svetega Duha,
6. nadnaravno svete,
7. nadnaravno Bogu podobne,
8. deležne posebne božje previdnosti in
9. posebnega varstva angelov ter
10. dá trden notranji mir.

S smrtnim grehom se človek povsem odvrne od Boga. Tudi Bog mu mora odtegniti svojo očetovsko ljubezen — podobno kakor sonce ne greje več obraza tistemu, ki se je od njega obrnil. Smrtni greh je zares dušna smrt, samomor duše, razdejanje in revolucija. Duša je po njem žalostno pogorišče. Človek sam se ne more vrniti iz greha nazaj k Očetu. Med njim in Bogom je neizmernen prepad, preko katerega človeška moč ne zna položiti rešnega mostu. Samo eno je mogoče: da most položi Bog in človeka poišče kakor pastir zgubljeno ovco. Neizčrpna božja ljubezen tudi to stori: pošlje grešni duši dejansko milost naproti, da ga kakor tolažljiva bolniška sestra okreпча in začne dvigati ter naravnavati spet k božjemu soncu, od katerega prihaja življenje. V nesrečnem nadnaravnem mrtvecu še vedno živi vera v Očeta, drhti še upanje, ki pričakuje od njega usmiljenja in pomoči, tli pa tudi slabotna ljubezen, ki vendar išče nazaj k

Ob tem razmišljanju je prav, če kratko odgovorimo na vprašanje: Kaj hoče duhovnik?

Duhovnik hoče biti srednik med Bogom in ljudmi. Za ta poklic ga je pozval sam božji Zveličar. V trojnem pogledu je Jezus Kristus, ustanovitelj sv. katoliške Cerkve, postavil duhovnika kot srednika med Bogom in ljudmi:

Prvič posreduje s tem, da razlaga razodete božje nauke, ki jih je treba ohraniti v prvotni čistosti.

Duhovnik posreduje dalje v tem, da uveljavlja božjo postavo, ki jo je treba spoľnjevati v celoti in tako, kakor hoče Bog-sam.

Tretje in poglavitno posredovanje, ki je poverjeno duhovniku, je pa v podeljevanju božje milosti s pomočjo sv. zakramentov.

Za vso to trojno službo je določen duhovnik, ki pa za to ne stoji v človeški družbi kot kakšen tujec, četudi je tako rekoč izločen od ljudi, marveč je član iste človeške skupnosti prav zato, da imajo verniki večje zaupanje do njega.

Duhovnik je potemtakem — kakor pravimo — drugi Kristus. Teža izreka seveda ne smemo napačno razlagati, ampak prav umeti. Bil je čas izredne milosti za človeštvo, ko je božji Zveličar sam hodil med ljudmi in vidno izvrševal svoje poslanstvo. Verniki so ga mogli videti in poslušati. Donašali so k njemu bolestnike, otročiče. Grešniki so mogli blizu in klicati: »Jezus, Sin Davidov, usmili se nas!« Mnogo zvestih je bilo tudi navzočih pri krvavi daritvi, ki je bila opravljena na križu v spravo med nebom in zemljo.

Odrešenik sveta pa svojih ni hotel zapustiti, ko se je vrnil v nebesa. Zapustil je svetu svoje duhovništvo. S posredovanjem duhovništva stopa Jezus po vseh prostorninah sveta v vseh dobah v vseh narodih do konca človeške zgodovine. Iz ust duhovnika se glasi beseda Zveličarjeva še danes. V duhovniku katoliške Cerkve koraka Sin božji kakor nekoč še danes k bolnikom in jim pomaga v dušnih in telesnih stiskah. Po duhovniku zagotavlja bolniku: »Še danes boš z menoj v raj!« V duhovniku katoliške Cerkve obiskuje Jezus šole in vzgojne zavode. V duhovniku stoji pred grešnikom in mu kliče v srce zveličavni opomin: »Vstani, tvoji grehi so odpuščen! Pojdi in nikar več ne greši!« To se pravi, da je duhovnik drugi Kristus.

Vsi se zavedamo, da utegne to svetlo sliko nadčloveške oblasti in moči in časti osenčiti mrak človeške slabosti. Slabost človečnosti se utegne priplaziti povsod, kjer se mora strniti božji in človeški element. Tudi duhovnik ima človeške slabosti, kakor so jih imeli apostoli. Toda zato nauk, ki ga oznanja, ni nič manj Kristusov, zato zapovedi, ki jih razlaga, niso nič manj božje, in zakramenti, ki jih deli, niso nič manj potrebni.

NA GROBU SV. ALOJZIJA

V cerkvi sv. Ignacija v Rimu je našel sv. Alojzij svoj slavni grob. Znameniti slikar-jezuít pater Pozzi je cerkev okrasil z drzno komponiranimi slikami. Rim ima mnogo sijajnih svetišč in svetniških grobov, a malo je ljubkejših in bolj obiskovanih.

V desnem delu prečne ladje je grob. Pod oltarno mizo za kristalnim steklom je krsta s svetnikovimi ostanki, vsa pokrita z modroblestečimi lapislazuli in bogato obložena z okraski iz srebra in najlepših vrst raznobarvnega marmora. Ob vsakem koncu krste je snežnobel angelček, eden poriva z nožico od sebe knežjo krono, drugi zemeljsko oblo, v rokah venec, znak večnega plačila. Pred krsto leži bujno cvetoča lilija.

Koliko kolen je že klečalo pred to krsto in izgladilo trdi marmor! Nehote pripogneš koleno tudi sam in pozdraviš zemeljske ostanke angelskega mladeniča, ki je že dve sto let vzornik in zaščitnik mladine. Kako iskreno in toplo mi je vsakokrat, ko sem pokleknil pred ta oltar, privrela iz srca prošnja za našo mladino.

Ko dvigneš oči od krste, zavzete ostrme na oltarni sliki: relief iz belega marmora, ki kaže svetnika v nebeški slavi. Na oblakih stoji, angeli ga dvigajo proti nebu, od koder se mu sipajo nasproti žarki nebeske luči in zbor angelov mu hiti nasproti, da mu radujoč se z vencem ovije čisto čelo. Obraz sv. Alojzija pa izraža tako nadnaravno srečo, blaženost in veselje čistosti, da lepote tega lica ni mogoče popisati. Roke pritiska na srce in zdi se ti, da presrečne ustnice šepetajo: Moj Bog, preveč, vse preveč je sreče za moje srce! Dva večja angela na levi pod njim ga gledata v svetem spoštovanju in radostnem začudenju, kakor da bi občudovala čistost in blaženost mladega svetnika, odslej večno svojega tovariša. Ure bi človek

Bogu in ga kliče. Ti prvi utripi nadnaravnega življenja so dobrodejno olje, ki ga samarijansko dobra dejanska milost vliva v dušo duhovnega ponesrečenca.

Posvečujoča milost pa ne naredi le mostu med Bogom in grešnikom, temveč prepad med obema — zasuje! Med obema je potem spet ravna pot, na kateri se Bog in duša srečata in objameta. Greha ni več. Sveto pismo pravi: »Kakor daleč je vzhod od zahoda, tako daleč od nas je odmaknil (Bog) naše pregrehe« (Ps 102, 12). Prerok Mihej pa tolaži svoje ljudstvo: »Obrnil se bo (Gospod) in se nas usmilil; proč bo dejal naše krivice in vržel v globočino morja naše grehe« (7, 19). Ne bo jih več! Kakor resnično so Egipčani v Rdečem morju umrli, ko so preganjali Izraela, tako resnično posvečujoča milost zbrise naše grehe, razlaga sveti Gregorij papež. Grehi nikdar več ne ožive. Čeprav bi se človek spet vrnil v enake grehe, tisti, ki mu jih je milost zbrisala, se ne štetjejo več. Tako popolno je delo milosti! Grešno krivdo milost vso popije kakor luč temo — le če smo po krstu smrtno grešili, nekaj časnih kazni še ostane zapisanih v knjigi naših dolgov kljub posvečujoči milosti.

To oživiljenje duše se zgodi hipoma in z zmoglavno močjo. Ako bi bilo to delo milosti mogoče zaznati našim čutom, bi je imenovali pač največji čudež, kar bi jih med ljudmi poznali, podoben največjemu čudežu vobče: Kristusovemu vstajenju. Večje božje delo je milost v duši kakor pa stvarjenje sveta z vsemi njegovimi svetovi in lepotami. Milost je zdravilo, ki učinkuje tako hitro in mogočno, da se mu ni treba boriti z boleznijo in je šele počasi premagovati. Ker je božje zdravilo, deluje kakor je Boga vredno: takoj nas ozdravi popolnoma. V duši je po milosti hipoma namesto zimske noči cvetoč pomladni dan. Tako verujemo, ker nas Bog po Cerkvi tako uči.

Ko se poglobljamo v to skrivnostno delovanje božje v naših dušah, se nam ogreva srce in topla hvaležnost do tolikega Boga se prebujata v njem. Tako je bilo pač pri srcu tudi svetemu apostolu Janezu, ko je na otoku Patmu gledal božje skrivnosti v videnjih in potem zapisal: »Njemu, ki nas ljubi in nas je opral naših grehov s svojo krvjo, njemu slava in moč na vekov veke. Amen« (Raz 1, 6).

Letošnji jubilarci častilci Marijini

Prihodnji mesec bodo v naši škofiji obhajali svoje mašniške jubileje štirje veliki častilci Matere božje. Kot taki so tudi zelo zaslužni za razvoj Marijinih družb tako v župnijah, kjer so svoj čas delovali oziroma še vedno delujejo, kakor tudi splošno za Marijine družbe v škofiji. Prav zato prinaša Bogoljub njihove slike z namenom, da bi se jih vsi na dan njihovega jubileja hvaležno spomnili v molitvi.

Prvi med temi jubilarci je gospod kanonik ALOJZIJ STROJ. Poleg tega, da je več let bil kot kaplan in zlasti še kot spiritual pri uršulinkah v Ljubljani skrben voditelj Marijinih otrok, si je pridobil za Marijine družbe posebnih zaslug s tem, da je leta 1908. ustanovil kot spiritual v ljubljanskem semenišču:

Kongregacijo bogoslovcev in duhovnikov, ki jo je potem vodil več kot deset let z veliko vnemo ter tako vzgojil mnogo prav dobrih voditeljev Marijinih družb. Za časa njegovega vodstva je ta kongregacija objavila tudi več spisov, ki so imeli znaten vpliv na razvoj Marijinih družb v naši škofiji. V znak priznanja in zaslug ga je kongregacija potem, ko je postal kanonik, imenovala za svojega častnega člana, čast, ki jo je poleg njega užival samo še pokojni škof dr. Anton Bon. Jeglič.

Hiše, kjer imajo otročiča, naj ne omadežuje ne umazana beseda ne umazano dejanje.

Delavnemu človeku je časa vedno premalo.

stal pred to lepo sliko in polagoma bi duša začela razumevati srečo čistih duš.

Poleg oltarja počiva v stekleni krsti truplo blaženega kardinala Roberta Bellarmina, ki je bil Alojzjev spovednik. Od tu pridemo po ozkih dolgih stopnicah mimo kapelice glavne marijanske kongregacije (»Prima Primaria«) v s o b o sv. Alojzija.

Cerkev sv. Ignacija je prizidana ogromni stavbi »rimskega kolegija«, kjer je bila nastanjena znamenita jezuitska univerza skoraj tri sto let (1582—1870). Ob zavzetju Rima je prešlo to poslopje v državne roke in je zdaj v njem državni licej in osrednja knjižnica Viktorja Emanuela. V tem kolegiju je stanoval sv. Alojzij kot jezuitski klerik vprav v najvišjem, zračnem nadstropju. Njegova celica je danes čudovito ljubka in intimna kapelica. Seveda je precej predelana. Lep kasetiran lesen strop je nov, stene novo tapecirane. Stare pa so duri na desni steni od oltarja; skozi te je hodil sv. Alojzij. Zdaj so zavarovana z novimi steklenimi durmi in niso več v rabi. Tudi oknice so še iz svetnikovega časa. Oltar je okusno izrezljan in bogato pozlačen. Pod oltarno mizo je shranjena prvotna lesena krsta, v kateri je bilo truplo sv. Alojzija pokopano.

V tej kapelici vlada sveta tišina; šum mestnih ulic ne sega do sem gori, okno je na dvorišče rimskega kolegija in široko lijejo sončni žarki v sobico. Tu je mladi svetnik premišljeval, molil in študiral nemoten; pogled njegov je segal čez nižje strehe na vedno vedro sinje nebo.

Levo od oltarja držé vrata v drugo celico, ki je zdaj zakristija. V dveh omarah so shranjeni dragoceni spomini na angelskega mladeniča: pisma, katera je pisal; knjige, ki jih je rabil, zvezki, v kate je zapisoval predavanja itd. Onstran zakristije je celica drugega mladostnega svetnika, svetega Janeza Berhmansa, čigar knjige in drugi spomini so isto tako shranjeni v zakristiji.

Ko pridemo zopet po ozkih stopnicah v cerkev nazaj, poklek-nemo še enkrat ob svetnikovem grobu, mu priporočimo sebe in vso mladino, še en pogled v pre-serečen obraz Alojzijevega na oltarni sliki — in z nekim sladkim do-motožjem v srcu zapuščamo grob vzornika čistosti. Dr. Gr. Rožman.

ZAKON — ZAKRAMENT

»Povejte mi, gospod urednik, kaj prav za prav pomeni to: zakon je zakrament. Stokrat slišim, a ne vem, kaj naj si predstavljam.«

Zakon je, kakor veste, zveza, s katero se mož in žena v nepre-kljčni pogodbi dušno in telesno iz-ročita drug drugemu. To naravno zvezo je Kristus dvignil v zakra-ment. To se pravi: pri poroki v trenutku, ko kristjan in kristjana skleneta zakonsko pogodbo po predpisih sv. Cerkve, na skrivno-sten način zaživi v ženinu in ne-vesti Kristus sam, in sicer Kristus kot ženin sv. Cerkve. Iz tega skriv-nostnega bivanja Kristusa v možu in ženi se potem neprestano razli-vajo milosti v zakonsko življenje, in sicer podobne milosti, kot jih prejema sv. Cerkev od svojega ženina Kristusa. Ta milost je pred-vsem medsebojna ljubezen in kr-ščanska vzgoja otrok. Podobno, kot je med Kristusom in Cerkvijo neizčrpna ljubezen in kakor se iz te ljubezni neprestano pri sv. krstu duhovno rojevajo otroci božji, ki jih potem sv. Cerkev z božjo be-sedo, zakramenti in svojim vod-stvom vzgaja. Zakon kot zakra-ment torej pomenja najprej Kristu-sovo življenje v obeh zakonskih, potem pa milosti, ki jih Kristus potem te zakonske zveze vsak dan daje možu in ženi, da moreta iz-polnjevati zakonske dolžnosti.

Jasno je seveda, da te milosti usahnejo, kadar zakonska živita v kakršnem koli smrtnem grehu. Za-kaj smrtni greh kar osuši ali vsaj bistveno zmanjša dotok milosti božje. Ker zaradi smrtnega greha zakonska nista več sposobna pre-jemati vseh milosti, ki jih jima nudi Kristus iz zakramenta svetega za-kona, postanejo zakonske dolžno-sti naenkrat zelo težke, pretežke, da bi jih mogel človek sam z last-no močjo nositi in spolnjevati, medtem ko s pomočjo milosti bož-je te dolžnosti niso pretežke. Ali ne opažamo n. pr. sami, kako je v res krščanskih družinah, kjer oče in mati stalno živita v milosti bož-ji, zakonska nezvestoba ali tudi samo medsebojno sovrašтво redka

Drugi med temi jubilanti je gospod RIHAR MATEJ, častni kanonik, kam-niški dekan in žup-nik. Ljubezen Rihar-jev do Matere božje je nekaj takega, kar je rekli bi dedno v njihovem rodu. In to podedovano ljubezen do Marije je ta gos-pod položil zlasti v goreče vodstvo in skrb za Marijine družbe vsepovsod v svojem obsežnem področju, bodisi kot kaplan pri Devici Mariji v Polju, bodisi kot dekan in župnik v Smartnem pri Litiji in zopet kot dekan in župnik v Kam-niku. Koliko govorov je imel tekom svojih dolgih let kot voditelj vseh vrst kongregacij, koliko dekanijskih shodov Marijinih družb je bilo na njegovo pobudo, kolikokrat je predaval v prilog Marijinim družbam na raznih konferencah in zborovanjih duhovnikov, to ve le Bog!

Tretji naš jubi-lant, velik častilec Matere božje, je gos-pod duh. svetnik JANEZ MERSOLJ, sedaj bivajoč pri svoji sestrični v Ljubljani. Silno lju-bezniv in skrit gos-pod, obenem pa za-služen za razvoj Ma-rijinih družb ne sa-mo kot voditelj istih v Železnikih, Hor-julu in zlasti kot dolgoletni župnik v Retečah pri Škofji Loki, ampak zaslužen tudi splošno za Marijine družbe v škofiji. Leta 1909. ga je namreč po-kojni škof dr. Jeglič imenoval za dekanijskega voditelja loške dekanije in kot tak je več let zaporedoma na raznih marijanskih konferencah uvajal duhovnike obširne loške dekanije v pravo pojmovanje Marijinih družb.

Ti trije naštetih gospodje so si sošolci in iz mladih let najboljši prijatelji in vsi trije bodo, če Bog da, letos v juliju obhajali svoj zlato-mašniški jubilej. V mašnike jih je namreč posvetil dne 23. julija 1892 pokojni kardinal Misija.

V krogu teh jubilarantov se pa sme-
mo po vsej pravici
spomniti tudi bivše-
ga večletnega ured-
nika Bogoljubovega,
ki je svoj čas Bogol-
juba dvignil zlasti
z lepimi slikami na
zavidljivo višino, to
je gospoda CIRILA
POTOČNIKA, sedaj
univerzitetnega pro-
fesorja bogoslovja v
Ljubljani, ki bo me-
seca julija obhajal
svoj srebrni mašni-

ški jubilej. Tudi njegove zasluge za razvoj Ma-
rijinih družb v ljubljanski škofiji so velike in
toliko bolj upoštevanja vredne, ker je kljub
svojim štirim hudim operacijam žrtvoval družbam
mного moči in časa, bodisi ko je kot semeniški
spiritual vodil skozi štirinajst let kongregacijo
bogoslovcev in duhovnikov v ljubljanskem seme-
nišču, bodisi kot večletni škofijski voditelj Ma-
rijinih družb.

Mi vsi, ki se zbiramo pod zastavo Marijino,
čestitamo naštetim jubilarantom z obljubo, da se
jih hočemo na dan njihovih jubilejnih daritev po-
sebej spomniti v molitvi, da jim Marija povrne
s svojo priprošnja vse, kar so dobrega storili za
prospeh kongregacij. Oni pa naj se na dan svojih
jubilejev tudi še posebej spomnijo Marijinih
družb v škofiji, da bi kakor ob njihovem času
tudi v prihodnosti bujno cvetele. I. F.

Janez Fillipič

NAŠA LJUBA GOSPA PRESVETEGA SRCA

Bratovščina s tem naslovom je bila svoj čas tudi
v naši škofiji zelo razširjena, kar nam pričajo še sli-
ke po naših cerkvah in oltarji Matere božje, zlasti
stranski oltar »ta vesele Matere božje« (kot jo je
imenoval pokojni šenklaški cerkvenik Jur) v ljub-
ljanski stolnici. Zadnja leta pa se zdi, da postaja
med nami nekam pozabljena. Zato je primerno, da
se je v letu, ko obhajamo posebne pobožnosti v čast
presv. Srcu Jezusovemu, zopet spomnimo!

Bratovščino je vpeljal ustanovitelj misijonarjev
presv. Srca Jezusovega o. Julij Chevalier (iz-
govori: Švaljé), roj. 15. marca 1824. na Francoskem.
Odobrenje sv. Stolice je dobila bratovščina 6. aprila
1864. in še istega leta ji je papež Pij IX. podelil prve
odpustke.

Prvotni sedež bratovščine je bil v Issoudunu na
Francoskem, leta 1872. se je pa obnem z misijonarji
presv. Srca Jezusovega kot glavna bratovščina pre-

stvar? Seveda pride tudi v takih
zakonih do nesoglasja — toda ved-
no ga znajo poravnati. Kajti mi-
lost, ki neprestano lije v dušo za-
konskih iz zakramenta sv. zakona,
je tako močna in obilna, da zopet
popravi, kar se je razdrlo, in zopet
poveže, kar se je razvezalo. Na-
sprotno pa imate sovraštva, nez-
vestobe in ločitve zakonov naj-
več, rekli bi skoraj izključno samo
tam, kjer ni več ali pa le malo
krščanskega življenja, kjer torej
mož in žena stalno živita v smrt-
nem grehu. Zakramentalna milost
je v njih zaradi smrtnih grehov
usahnila, na kar postane dosmrtna
medsebojna ljubezen pretežka
dolžnost. Isto moremo reči o kr-
ščanski vzgoji otrok.

Ali vidite, kakšno dobroto in
odliko je Jezus izkazal zakonu, ko
ga je povzdignil v zakrament? Ali
vidite, kako važno je, da mož in
žena stalno živita v milosti božji,
brez smrtnega greha? Kako je to
za mir in ljubezen v družini nujno
potrebno! Ker je pa življenje v
milosti božji težko mogoče brez
pogostejše spovedi, zato je prav,
da zakonski stalno pristopajo k
mizi Gospodovi. Prav zato imajo
prvi petki — če to omenjamo samo
mimogrede — tako velik pomen za
sleherno krščansko družino.

Svet občuduje globoko inteli-
genco sedanjega papeža Pija XII.,
ki jo poočituje zlasti v svojih šte-
vilnih nagovorih. Modro in preu-
darno posega tudi v območje držav-
niških, socialnih in družinskih vpra-
šanj. V svojih dosedanjih 115 ver-
skih nagovorih, ki jih je imel ve-
činoma pri velikih skupnih spre-
jemih vernikov, je pokazal očetov-
sko brigo za vse zadeve, ki danes
mučijo ljudi. Predvsem se pa sveti
oče zavzema za lepo, krščansko
življenje v družinah, posebno kad-
dar so med obiskovalci tudi novo-
poročenci.

Hvaležnost smo dolžni. Listi so
sporočili, da se je v starosti 67
let poslovil od škofije djakovske
in sremske škof dr. Anton Akša-
movič, ki je bil imenovan za to
mesto pred 22 leti. Poprej je bil
bogoslovni profesor in vodja se-

menišča istotam. Slovenci se bomo prevz. gospoda dr. Akšamoviča hvaležno spominjali, saj je z izredno nesebičnostjo skrbel za tiste naše duhovnike, ki so našli pri njem ljubeznivo sočutje, samarijansko pomoč ter bratovsko podporo in zavetje. Krščanska ljubezen pri njem ni bila samo beseda, temveč vsakdanje dejanje, in sicer veliko dejanje. Kot škof se je posebno vzgajal za dobro versko-nravno vzgojo mladine. Z mecenstvo dazrežljivostjo je obnovil djakovsko stolnico, ki je bila pred nekaj leti prizadeta od ognja. Napraviti je dal nove mogočne orgle, ki na jugu nimajo para. Izdelal jih je in postavil slovenski mojster Jenko pod nadzorstvom našega orgelskega veščaka dekana dr. Fr. Kimovca.

Štirinajst župnij ima Zagreb. Najnovejša župnija sv. Mihaela je bila ustanovljena na začetku tega leta. Hkrati je nadškof dr. Stepić posvetil novo cerkev, ki je sezidana v delavskem predmestju v Dubravi. To župnijo vodijo očetje kapucini, ki so se mnogo prizadejali, da so mogli postaviti lepo novo cerkev v razmeroma kratkem času.

Mostarska škofija je zgubila svojega nadpastirja. Kakor poročajo, je umrl konec marca škof o. Alojzij Mišić, član frančiškanskega reda. Dosegel je starost 83 let. Kot mlad redovnik je imel službo kateheta v Sarajevu, nato je bil tajnik banjalučkega škofa. V svojem redu je bil izvoljen za gvardiana, pozneje za provinciala. Za mostarskega škofa je bil izbran l. 1912.

Svetnik iz najnovejše dobe. Ne bo dolgo, ko bo prišel med blažene znanstvenik Contardo Ferrini, rojak iz Milana, ki je umrl kot vseučiliški profesor v sluhu svetosti. Preiskovalna komisija je potrdila dva čudeža, ki sta se zgodila na priprošnje umrlega Ferrinija. (Rodil se je l. 1859., umrl je pa 1902.)

Stoletnica redovnikov-oblátov. »Obláti« — tako se imenujejo člani misijonske družbe Marije brezmadežne (O. M. I.) —, so pri nas malo znani. So pa važna panoga v vrstah delavcev za spreobrnjenje poganškega sveta. »Obláti« — to ime pomeni »darovani« (posvečeni) Brezmadežni v službi misijonstva. Prvotno so skrbeli na Francoskem za domače misijone in vodili duhovska semenišča. Od l. 1842.

selila v Rim. Ko pa so le-ti misijonarji sezidali v Rimu prekrasno cerkev, posvečeno »Naši ljubi Gospe presv. Srca Jezusovega«, je tudi bratovščina dobila svoj sedež pri tej cerkvi in njeno vodstvo je sv. Stolica izročila v roke omenjenih misijonarjev. Za pridobitev odpustkov morajo torej biti tej glavni bratovščini pridružene vse posamezne istoimenske bratovščine po raznih školijah.

Namen bratovščine je častiti Mater božjo zaradi njenih tesnih vezi s Srcem Jezusovim. Jezus namreč ljubi s svojim Srcem svojo Mater bolj kot vsako drugo ustvarjeno bitje; prav tako pa ljubi tudi Marija svojega Sina z brezmejno ljubeznijo. Od tod pride, da je Jezus svojo Mater povzdignil z odlikami, ki jih ni bilo deležno nobeno drugo bitje, kakor si je tudi Marija s svojim Jezusu posvečenim življenjem pridobila toliko zaslug, da ji Jezus ne more odreči nobene prošnje. Prav zato imenujejo cerkveni očetje Marijo: proseača vsemogočnost. Z drugimi besedami: vse milosti prihajajo do nas po njenih rokah. In kakor imenuje sv. Efreml Marijo »upanje obupanih«, tako naj udje bratovščine »Naše ljube Gospe presv. Srca Jezusovega« dosežejo zaželeni in zaproseni uspeh tudi še v tako težkih in obupnih zadevah, bodisi dušnih ali telesnih, ko nam nihče drugi več pomagati ne more.

V tem smislu priporočajo udje te bratovščine Marijini priprošnji brezverce in krivoverce, grešnike in umirajoče, vse stiskane in trpeče, vse malodušne in obupane, sv. očeta in zmagov. Mnogi zahvalni darovi v cerkvi »Naše ljube Gospe presv. Srca Jezusovega« v Rimu pa nam spričujejo, da zaupanje, ki ga imajo verniki do Nje, nikakor ni osramočeno. Prav v tej cerkvi se opravi slednji dan tudi ena sv. maša za žive in mrtve ude bratovščine, obenem so udje deležni vseh dobrih del misijonarjev presv. Srca Jezusovega in vseh dobrih del udov bratovščine.

Bratovščino so ob raznih prilikah po vrsti priporočali in oblagodarjali z odpustki vsi zadnji papeži: Leon XIII., Pij X., Benedikt XV. in Pij XI. Tudi je bil dovolil že papež Leon XIII., da so smeli misijonarji presv. Srca Jezusovega obhajati vsako leto 31. majnika praznik »Naše ljube Gospe presv. Srca Jezusovega«. Pokojni sv. oče Pij XI. je pa odobril 14. septembra 1925. tudi posebne mašne molitve in brevir za praznik Naše ljube Gospe.

S tem praznikom je bratovščina dosegla svoj višek bodisi po svojem ustrojstvu kakor tudi po svoji priljubljenosti. Saj je danes razširjena po vsem svetu. Če je bila zadnji čas pri nas nekoliko pozabljena, naj jo pobožnost deveterih prvih petkov zopet poživi.

Družbena molitev je kratka. Udje molijo zjutraj in zvečer: Naša ljuba Gospa presv. Srca, prosi za nas! Priporoča pa se, da udje vsak dan darujejo Naši ljubi Gospe presv. Srca vse molitve in dela, ki jih bodo opravljali cel dan v družbene namene, in da nosijo svetinjico Naše ljube Gospe presv. Srca Jezusovega.

Poštenost več velja ko denar.

NAŠIH ŠMARNIC

Viktor Kragl

Nikar ne prezirimo podnaslova Stojan-Kosarjevih Šmarnic, ki pravi, da so te Šmarnice »Molitvene bukve s premišljevanji v počeščenje najsvetejših Src Jezusa in Marije.« V dnevnih premišljevanjih vabita k češčenju Jezusovega in Marijinega Srca in več dni ponavljata k dnevni pesmi odpev:

»Tvoje Srce mi častimo, o Marija gnadjiva,
k Tvojmu Srcu pribežimo, božja Mati usmiljena.«
Mihael Stojan se je rodil 1. septembra 1804 v Teharjih pri Celju. Bil je ubogih staršev sin. Z veliko težavo se je pretolkel skozi šolska leta. Kot dijak je opravljal tudi službo prepisovalca pri mariborski kresiji. Kaplanoval je v Trbovljah in pri Novi cerkvi, župnikoval pa pri M. b. na Reki, na Gomilskem (1839—1846) in v Braslovčah, kjer je umrl 10. aprila 1863. Na prvi samostojni službi je bil ves srečen, kakor je sam rekel, »ker so ga farani radi ubogali in ker je bila župnijska cerkev Mariji posvečena.« Ljudje so ga spoštovali in govorili: »Če bi naš gospod tudi ne pridigovali, bi nas s svojim lepim

dalje se pa žrtvujejo Bogu in Mariji v delu za vnanje misijone.

Danes ima ta misijonska kongregacija 3030 duhovnikov, 1200 skolastikov, 1100 bratov-laikov in 250 novincev. Svoje naselbine so si ustanovili v Evropi, v Združenih državah, v Kanadi, v Južni Ameriki, Aziji, Afriki in Oceaniji. Vsega skupaj premore ta kongregacija 823 redovnih hiš. Med »oblāti« je danes en kardinal, trije nadškofje, 19 škofov in trije apostolski prefekti.

Za nravstvenost. Italijanski škof je so naročili svojim duhovnikom, naj porabijo vsako priložnost, da obnove borbo proti nedostojnosti v obleki. Tozadevni pojavi nemoralnosti delajo krivico človeški družbi in grešno kršijo božjo postavo.

V sluhu svetosti je pred 15 leti umrl na Ogrskem vzorni in goreči škof Otokar Prohászka, ki ga je spoštovala vsa dežela. Odlikoval se je posebno na karitativnem

Na večer pred svojim trpljenjem govori Jezus svojim učencem: »Vsi se boste pohujšali nad menoj.« Peter odgovori: »Če se bodo vsi pohujšali, jaz se ne bom nikdar.« Nato reče Jezus: »Resnično, povem ti, to noč, preden bo petelin dvakrat zapel, me boš trikrat zatajil.« Toda Peter se zaveda nezlomljive ljubezni in zvestobe in odvrne: »Še malo ne; pripravljen sem iti s teboj v ječo in celo v smrt.« — Ali se je apostol varal! Kaj se je zgodilo? Ko so Jezusa prijeli in je stal pred velikim duhovnikom, je Peter čakal na dvorišču. Tedaj mu dé neka dekla: »Tudi ti si bil z Jezusom Galilejcem.« In glej, Peter taji. Nato ga ustavi druga dekla in mu reče: »Tudi ta je bil z Jezusom Nazarečanom.« Peter zopet taji in se roti: »Ne poznam tega človeka.« Pa pristopijo še drugi in potrjujejo: »Resnično, tudi ti si eden izmed njih.« Tedaj začne Peter prisegati: »Ne poznam tega človeka.« Kako zelo se je torej učenec varal v svoji ljubezni in zvestobi. Storil je, kar se mu je zdelo en dan prej naravnost nemogoče.

Prav to se ponavlja v življenju ne vem koliko tisočkrat. Pripisujemo si moč, ki je nimamo, in gremo po zlu, ko neupravičeno zaupamo samemu sebi. Če rečeš mlademu človeku: »Ogibljivi se te hiše, one družbe ali slabe priložnosti, nevarno je in nedvomno boš zabredel v greh.« Pa ti odgovori: »Nikakor ne, vem, kaj je moja dolžnost, nič ne bo hudega, nikoli ne bom ne drugim ne sebi v sramoto.« In res ga navdaja zavest dobre volje, toda ni mu znana moč skušnjave niti njegova lastna slabost. In se prevara. Zaupanje v samega sebe mu je v pogubo. Če je hudo grešil Peter kljub močni volji zato, ker je vztrajal v bližnji priložnosti, bo tem bolj verjetno padel vsakdo drugi, ki preveč zaupa v samega sebe in je v njem grešni mik, ki se mu ne more in noče odreči. V bližnji priložnosti sta nezaupanje v lastno moč in zaradi tega nezaupanja beg edina rešitelja tistih, ki jih mika greh.

in socialnem torišču. Meseca marca so osnovali v Vesprému posebno komisijo, kakor naroča cerkveno pravo, ki bo zbirala vse potrebne podatke o življenju tega apostolskega škofa, da se bo mogel uvesti svetniški proces.

»Iščite in boste našli!« Saj še iskati treba ni, ko nam je že dano in zagotovljeno to, kar je danes predmet naših obilnih prošenj in želj. V Aylmeru na Kanadskem so posvetili oni dan spomenik Kristusu Kralju. Domačini so za to slovesnost pripravili tridnevno pobožnost, ki je privabila ogromno število vernikov. V slavnostnem nagovoru je škof iz Ottave med drugim rekel tudi tole: »Kadar bo vsakdo imel mir v svojem srcu, mir, ki izvira iz ljubezni do Jezusa, bo zavladal mir v župnijah, v pokrajinah, v človeški družbi. Ni pa miru, ki bi bil spojen z grehom in zlom. Če današnji svet nima miru, je iskati vzroka v tem, ker je preveč oddaljen od Kristusa.«

Ogenj evharistične ljubezni. V Zagrebu so 20. jan. t. l. praznovali 75 letnico »Družbe vednega češčenja«, ki je ustanovljena, da privablja vernike k Jezusu pred tabernakelj in da oskrbuje siromašnim cerkvam dostojno liturgično obleko. Za ta jubilej je bil povabljen nadškof dr. Stepinac v cerkev č. ss. usmiljenk, kjer je opravil zahvalno sv. mašo in v slavnostnem govoru orisal pomen in potrebo te družbe.

Beleške

Umril je mož! Ze leta je v življenju Katoliška akcija. Kaj je, kaj hoče, kako naj se udejstvuje? Stokrat smo že dobili pismene in ustne odgovore na ta vprašanja. Pri vsem pouku nas pa primeren zgled iz vrst KA same na najvidnejši in najhitrejši način privede do jasnosti. Tak prelep zgled smo imeli v ljubljanskem profesorju Ernestu Tomcu, ki je po težki operaciji umrl 26. aprila t. l. V krepki moški dobi, sredi neumornega in nesebičnega dela za šolsko in izvenskolsko vzgojo mladine po načelih Kristusovega evangelija — se je moral posloviti.

Ta krščanski junak je imel usmerjeno vse življenje v soglasju z zahtevami Kat. akcije. Sam vzor

zgledom veliko naučili.« Svojim domačim je Stojan vedno naročal, naj siromakom radi postrežejo, jim vedno odrežejo velik kos kruha in podarijo še porabno obleko, češ raztrgano ima ubožec sam. Vsak mesec je zbiral moze okrog sebe in jih navduševal, naj neustrašeno spričujejo verska načela tudi v javnosti. Stojan je bil vnet nabožni pisatelj. Podal nam je v slovenskem prevodu »Filotejo«, spisal »Molitveno uro pred sv. Reš. Telesom« in uvedel glasno molitev pred Najsvetejšim. Bil je poseben Slomškov prijatelj in nekaj časa tudi urednik Slomškovih »Drobtinic«. Med prvimi na Štajerskem je l. 1855. uvedel šmarnično pobožnost, ki je nje širjenje škof Slomšek v svoji iskrenostjo priporočal svojim duhovnikom. Na Stojanov grob so njegovi farani dali postaviti lično kapelico. — Pri urejanju »Marijinega Rožnega cveta« je Stojanu pomagal njegov tedanji kaplan Fr. Kosar, ki je kot mariborski stolni dekan v noči od 10. na 11. junij 1894 nenadoma umrl na Iki blizu Reke, kjer je iskal zdravja. Obširen Kosarjev življenjepiš je priobčil Mohorjevcem koledar l. 1897.

Bogato nas je s šmarničnimi berili obdaril Luka Jeran, dolgoletni urednik »Zgodnje Danice«. Rodil se je 16. oktobra 1818 v Javorjah nad Škofjo Loko. Kaplanoval je v Poljanah, v Horjulu in pri sv. Petru v Ljubljani, od koder je odšel l. 1853. misijonarit v Afriko, pa se moral zaradi boleznj kmalu vrniti. Potem je bil do 1869 kaplan v Trnovem v Ljubljani. L. 1882. je postal ljubljanski stolni kanonik in umrl 25. aprila 1896. V Ljubljani je Jeran ustanovil dijaško kuhinjo. L. 1856. je potoval v Rim, l. 1866. pa v Sveto deželo. Jeran je bil namoč tenkovesten, sila pobožen in nekako oster v presojevanju razmer, kar izzveni tudi iz njegovih »Šmarnic«, katerih je izdal sedem letnikov. Prve svoje »Šmarnice«, predvsem o človekovem namenu na zemlji in o štirih poslednjih rečeh, je Jeran l. 1859. priredil po slovitem šmarničarju P. Alfonzu Muzzarellu S. J. (1749—1813), ki je njegova majniška knjiga izšla l. 1785. in doživela nad 70 izdaj. Prevedena je bila v razne jezike. Vse Jeranove »Šmarnice« so obširne; obsegajo vsakdanja premišljevanja, razsežne zglede, molitve in posebne vaje ali v obliki »cvetic«, »lilije« ali »zvezdice«. Med nekatere »Šmarnice« vpleta pesmi, tako n. pr. v šesti letnik celo, 60 kritic obsegajočo Marijino pesem sv. Kazimira »Slava D. M.«. Pri 25. ali 26. dnevu majniške pobožnosti vedno resno in strogo vprašuje: »Ali ste že prejeli v majniku sv. zakramente? Je že zadnji čas.« — Drugi (l. 1861.) in tretji letnik (l. 1863., druga izdaja 1882.) ima naslov: »Šmarnice naše visoke nebeške Kraljice«. V drugem letniku nam skuša narisati zglede življenja pravega kristjana; v tretjem nam pa podaja v premišljevanje razne Marijine čednosti in jih primerja različnim cveticam (šmarnici, liliji, vijolici, zlatici, sončnici, marjetici, potončnici, potoniki, vrtnici, naglju, rožmarinu, pasijonki) ali drevesom (oljki, palmi, cedri, lipi, jablani, češnji, pomaranči, citroni) ali drugim rastlinam in zeliščem (pelinu, cimetu, meti, majaronu, balzamu, miri, sladkim koreninam, kamilici, koprivi, trpotcu, deteljici, vinski trti, pšeničnemu klasu, rdeči jagodi) ali nebesnim telesom (soncu, zvezdam, zgodnji danici, sidru) ali dragocenim kamnom (biseru, rubinu). V četrtem letniku (l. 1865.) svojih »Šmarnic D. M.« razlaga Jeran psalm »Benedicite« (Slavite Gospoda vsa dela Gospodova), t. j. slavospev treh mladeničev v ognjeni peči. V petem letniku (za l. 1870.) proslavlja očno

Kristusovo ustanovo — sveto Cerkev. V šestem letniku (l. 1872.) nas vodi po Sveti deželi, zlasti po krajih, ki so v tesni zvezi z Marijinim življenjem. V zadnjem, sedmem letniku (l. 1878.) nam Jeran podaja v premišljevanje kreposti Marijine, h koncu proslavlja Marijo kot Kraljico katoliških dežel in v zadnjem premišljevanju še kot posebno varhinja ljubljanskega mesta.

Trije prstani

Paul Keller — Janez Pucelj

Polkovnik se vrne. Spet postoji.

»Torej, moj ljubi Enzenberg, sicer še niste prav na vrsti, toda danes teden dobite štirinajst dni dopusta, da pojedete domov. Prav se mi zdi, da greste malo k svojim.«

Helmut Enzenberg stoji togo pred svojim polkovnim gospodom. Ne more si kaj, da mu ne bi toplo privrelo v oči. Rad bi možu, ki ga že tako in tako spoštuje in ki mu je, ne da bi vedel, podal nebeški ključ, poljubil roko. Polkovnik se nasmehlja, pokima in odide.

»Nemara bom kmalu pri tebi,

Anamarija!«

Tako pojo vojaki.

»Nemara?«

Ah, ve uboge pare!

»Gotovo bom kmalu pri tebi,

Anamarija!«

Čez osem dni.

Pismo.

»Visoko spoštovani gospod komercialski svetnik!
Neprijetna dolžnost mi je, da Vam sporočim, da je Vaš sin, gospod poročnik Enzenberg, 3. marca padel na polju slave za našo ljubo domovino. Mi — častniki kakor moštvo — najgloblje obžalujemo zgubo tega tovariša, ki so ga krasile najsijajnejše čednosti častnika in plemenitega človeka. Izrekam Vam nas vseh najiskrenejše sožalje, zlasti še, ko vemo, da je bil Helmut Vaš edini sin. Bog naj Vas tolaži! Stvari dražega junaka in pisma, ki smo jih našli pri njem, Vam pošiljam vprav zdaj, ko je ugodna prilika, zapечатena. Še enkrat najiskrenejše sožalje, ki je tem večje, ker je bil Vašemu gospodu sinu za 5. marca dovoljen dopust. Pokopali smo svojega ljubega tovariša Enzenberga, globoko užaloščeni, z vsemi vojaškimi častmi. Počiva z osmimi drugimi častniki ob zidu na nekem pokopališču. Duhovnik mu je blagoslovil grob. Sliko in natančen obris Vam prilagam.
Z najsočutnejšim spoštovanjem

pl. Glinzow, polkovnik.

Staremu služabniku so zazvenčali kozarci na krožniku, ki ga je nesel, ko je zagledal, kako viši gospod v naslonjaču v obednici kakor mrtev.

»Milostljivi gospod — milostljivi gospod...?«

Komercialski svetnik strme pogleda.

»Ti — Jožef — ne, ne, ne...«

evharistične ljubezni — saj je bil vsak dan pri sv. maši in sv. obhajilu — je čudovito vplival na vso okolico, zlasti na dijaštvo in na organizacijo vrlih mladcev, ki jih je dosledno in z občudovano vztrajnostjo utrjeval v krščanski značajnosti. Za svoje fante — »mladce« — je ves gorel, se je vsega žrtvoval.

Prvenstveno se je pa rajni profesor E. Tomec odlikoval v nesebičnem prizadevanju za uspeh Kat. akcije. Kot organizator KA je zastavljal svoje moči povsod, kjer je bilo treba prihiteti na pomoč veri in Cerkvi. Za katoliška načela je šel v boj vsekdar brez strahu, brez pogleda na težave ali neljube nasledke za lastno osebnost.

Njegove nepregledne zasluge za podvig KA bomo mogli pravilno in vsestransko presoditi in oceniti šele zdaj, ko ga ni več in ga bomo občutno pogrešali.

V borbi proti brezbožnemu komunizmu, ki se je oprijemal tudi dijaških vrst, je bil pokojni profesor vedno središčna oseba in glavni organizator. Njegova zasluga je, da je dobila naša katoliška javnost jasne pojme o nevarnosti boljševiškega strupa in o načinu borbe, ki je komunizmu lasten.

V teh kratkih potezah o zglednem zastopniku in strebu KA, o vzornem katoliškem znanstveniku, o nesebičnem vzgojitelju katoliškega dijaštva — smo hoteli opozoriti, koliko premore en sam res skrben vzgojitelj svetnega stanu, ki se žrtvuje za svoj poklic z vsem ognjem krščanske ljubezni.

Kr. Winkler: Sv. Anton Pad.

Življenje in delovanje pokojnega profesorja E. Tomca naj bi pa opisala večša roka v posebni knjižici.

Pred dobrimi petimi leti je bil izdal papež Pij XI. izredno važno okrožnico proti boljševizmu. Označil je komunizem kot sistem (ustroj) zmot in sestav prevrata ter propast vsakega ljudskega in družabnega reda. Na koncu okrožnice pravi: »Boljševiški komunizem je zlo v svojem jedru. Z njim ne more biti nikjer sodelovanja za tistega, ki hoče reševati krščansko kulturo.«

Krščanska veličina Španije. (Grandeza Christiana de España, Toulouse, 1938). V tej knjigi opisuje Luis Carreras na drobno številne grozovitosti, ki so jih počelnjali komunisti v Španiji za časa trpljenja in zmage krščanskih junakov iz tistih let. Španski »Neronovci« so se ravnali — kakor pove ta knjiga — doslovno po geslu Leninovem: »Mi moramo uničevati vero, to je abc vsakega materialista.«

Ko je Franco zavzel mesto Bilbao, so našli njegovi borbeniki na policijskem oddelku pooblastila s tako-le vsebino: »Poverjenik s to listino se ne sme pritegniti k nobeni drugi službi, ker je specialist (strokovnjak) za razdiranje cerkvá.« (Str. 41.) — Prve dni revolucije je neki voditelj »rdečih« izgovoril na radio-oddajni postaji takele bogokletnosti: »Oni tam pravijo, da je s Francom — Bog. Če je to res, ne vem. To pa vem, da je z nami satan.« (Str. 139.)

Uničevalne vrste komunistov so imele ukaz, porušiti najprej tabernaklje, oltarje in križe, končno pa vse predmete krščanskega bogoslužja.

Zmaga nad temi rušilci vere, kulture in krščanskega reda je bila tem veličastnejša. Zvestoba junaških katoličanov in krščanskih značajev do sv. Cerkve je priborila domovini lepe in mirne čase.

Škocjan pri Mokronogu. Kakor se je narava povsod ogrnila v novo cvetje, tako se je tudi v naših scih ogrela nova ljubezen do prečiste device Marije. Tudi pri nas jo častimo in ljubimo, saj je v naši dekliški Marijini družbi dokaj lepo in častno število njenih hčerá. Vsak mesec se zvrstimo okrog angelske mize k skupnemu svetemu obhajilu, popoldne pa zopet pri shodu. Z majniško pobožnostjo smo

Govori, beblja, zajeclja pač več kot desetkrat »ne, ne« in maha z roko po zraku.

Kozarci zvenče drug ob drugu.

»Milostljivi gospod, zdravnika...«

»Ne, ne, ne, ne! Zdravnik ga vendar ne oživi?«

»Kóga, milostljivi gospod? Kóga ne oživi?«

Gospod svetnik strahovito zahlipa:

»Helmuta! Padel je!«

Kozarci se sesujejo na tla; krožnik zavzenci v črepine; stavec si začne z rokami obraz.

»Helmut! — O Bog!«

»Pojdi!« reče komercialski svetnik. »Pusti črepine na tleh! Vse se je razbilo v črepine.«

Služabnik se splazi ritensko, z očmi, od groze široko razprtimi, iz sobe. Poznal je Helmuta od prvega dne njegovega življenja in ga rad imel.

* * *

Noč. Komercialski svetnik je sam.

Sin je umrl! Edinec! Dedič! On, ki naj bi bil ohranil rod. Ime Enzenberg bo zginilo iz seznama svetovnih tvrdk. To je, kar je najgloblje zadelo, čeprav se je smrtno oznanilo dotaknilo tudi tistega malega očetovske ljubezni, kar je še ostalo. Ime izumrje. Vse je bilo zastoj, ves trud in vse bistroumno, nemurno delo.

Pa mar bi ne bilo tudi sicer tako prišlo, če bi se bil trmoglavce držal svojega sklepa, da vzame šomaštvo dekle? Neki znanec mu je bil porogljivo voščil srečo k skorajšnji poroki v hiši: ime gospoda sina da je na oklicih.

Petega da bi bil dobil dopust. Danes je osmega. Tedaj bi bil danes njegov poročni dan.

Ah, morda je tako bolje. Strašen konec, toda časten! Boljši kakor konec v nečastnem zakonu.

Toda ime! Ime! Edini sin!

Tedaj se strahotno priplazi prvič žala misel k temu možu.

»Zakaj pa sva imela samo enega sina; Bog nama je vendar hotel podariti tri!« Besede, ki jih je izgovorila žena, preden je umrla, ga ledenomrzlo zgrabijo ob tem spominu. Edini sin! Ime! Mož izpije dva kozarca vina.

Ura bije. Enzenberg se dvigne, se zlekne, gre globoko po sapo.

So ljudje, ki lahko takoj kujejo načrte, pa naj je strah še hušji in nesreča še večja.

Še preden se je zavsvala jutro, si je bil komercialski svetnik na jasnem, da bi v tem primeru cesar gotovo dovolil, da se imenuje njegov zet »grof Enzenberg pl. Dankelried«, da se ohrani častljivo ime svetovne tvrde Enzenberg. Dankelried je sedel tisto noč v skrivni pivnici in popival.

Ta čas pa je vel mrzel sušček veter preko svežega vojaškega groba na Poljskem in mlada žena se je blažena in polna upanja smehljala otroku v naročju in sanjerala bližnji poroki naproti.

* * *

Dva dni pozneje. Jožef, služabnik, stopi v gospodovo delovno sobo.

»Milostljivi gospod — ona je prišla. — Želi govoriti z milostljivim gospodom.«

»Kdo ona —?«

Stari zabeblja:

»Ah, Bog, milostljivi gospod, no ona! Gospa — nevesta gospoda Helmuta!«

Komercialski svetnik gre s temnim obrazom proti služabniku, obstoji pri mizi, udari obnjo.

»Moj sin Helmut ni nikdar imel žene ali neveste. Zapomni si to, osel stari! Če je moja prejšnja postrežnica Anamarija Trebiš, ji reci, da je ne sprejem!»

»Pa me boste le sprejeli!«

Anamarija stoji že pred njim. Okrog klobuka se ji vije majhen bel pajčolan; človek bi rekel, da je siv v primeri z njenim smrtnobledim obrazom. Oči ji goré vročično in vendar srepe. Roke ji vise togo. Šepne:

»Gospod komercialski svetnik, rada bi vas samo vprašala, ali je res, kar govore ljudje, da je Helmut padel.«

Dva, tri trenutke mož pomolči; nato reče:

»Da, gospodična, človeški računi se ne ujemajo vselej; moj se ni, vaš tudi ne!«

»Vedeti hočem samo, ali živi — ali živi...« krikuje.

»Ne živi,« odgovori mož hripavo; »3. marca je padel.«

Jožef pelje na pol mrtvo iz sobe.

»Nosi svoj križ!« reče komercialski svetnik.

Slišala je te besede še kakor v smrtni vročični groznici.

začele zopet uro molitve, ki je posvečena predvsem češčenju brezmadežne Device. Vežemo tudi duhovne šopke za poklonitev svetemu očetu za njegov škofovski jubilej.

PROŠNJE IN ZAHVALE

E. M. R. se zahvaljuje škofu Baragu za dosedanja pomoč in se priporoča še naprej v važnih in težkih zadevah ter za zdravje in mir; prav tako apost. mis. Ign. Knobleharju. — J. N. se zahvaljuje škofu Baragu in presv. S. J. za uslišano prošnjo, za ozdravljenje ter se še za naprej priporoča. (Dar 10 L.)

M. Z. J. se zahvaljuje škofu Frideriku Baragu za uslišanje v važni zadevi in se mu priporoča še za naprej.

br. Sreca J.; 3. čl. br. sv. R. T. v br. c.; če te brez vel. tež. ne morejo obiskati, pa v ž. c.

6. Sobota, prva v m. P. o. vsem, ki opravijo kakšno pobožnost n. č. Brezmadežni, da nekoliko zadoste za njej storjena razžaljenja in molijo p. n. sv. očeta.

7. Nedelja, prva v m. Čl. r. v. br. 3. p. o.: 1. če v br. c. molijo p. n. sv. o.; 2. če so pri mesečni proc.; 3. če v br. c. nekaj časa pobožno molijo pred Izp. sv. R. T. — P. o. tretjerednikom.

11. Četrtek. Sv. Barnaba. P. o. čl. družbe sv. Petra Klav., če molijo za razš. sv. vere in p. n. sv. o.

12. Petek. Sree Jezusovo. P. o.: 1. vsem vernikom v c., kjer se obh. praznik presv. Sreca J. pod nav. pogoji; 2. čl. br. sv. S. J. ta dan ali prih. ned.; 3. čl. apostolstva molitve; 4. čl. br. N. Lj. G. v br. c.; 5. čl. br. sv. R. T. kakor 5. dan; 6. tretjerednikom. — V. o.

13. Sobota. Sree Marijino. Sv. Anton Pad. kakor 1. dan.

14. Nedelja. Bl. Pavel B. P. o. tistim, ki nosijo viš. škap.

20. Sobota. Bl. Mihelina. P. o. kakor 1. dan.

21. Nedelja. Sv. Alojzij. P. o. vsem, ki prejmejo sv. z., obiščejo oltar, kjer se ta praznik obhaja in molijo p. n. sv. o.

24. Sreda. Sv. Janez Krst. P. o. čl. br. sv. R. T., kakor 5. dan; 2. tistim, ki nosijo viš. škapulir; 3. čl. br. Sreca Mar.; 4. čl. družbe treznosti; 5. kakor 1. dan.

28. Nedelja, zadnja v m. P. o. vsem, ki vsaj trikrat na teden skupno odmolijo r. v.

29. Ponedeljek. Sv. Peter in Pavel. P. o.: 1. čl. br. sv. R. T., kakor 5. dan; 2. čl. br. sv. Sreca J. v br. c. (Spovednik more obisk cerkve spremeniti v kakšno drugo dobro delo.) 3. tistim, ki nosijo viš. škap.; 4. čl. br. za duše v v. ta dan ali v osmini; 5. čl. družbe sv. P. Klav. kakor 11. dan; 6. tretjerednikom. — V. o.

D LJUDSKA OSOJILNICA

sprejema hranilne vloge v vsaki višini in jih najugodneje obrestuje, daje posojila na vknjižbo in proti poroštvu. Posojilnica je bila ustanovljena 1895. leta.

zadruga z neomejenim jamstvom
v lastni palači v Ljubljani, Miklo-
šičeva 6, nasproti hotela „Union“

V LJUBLJANI

CHRISTI PRÆCURSOR IOANNES
a Titiano pictus Venetijs, in SS. cedibus D. M.^o Majoris